

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De Bonitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

rectè explicabitur per conformitatem ad intellectum, objectum sicuti est, cognoscentem. Quia conditio est correlativorum, explicatio mutua; & ita nemo explicat Paternitatem nisi per Filiationem, neque Filiationem nisi per Paternitatem. Porro hæc conformitas non tantum est ad intellectum Divinum, sed ad intellectum quemcunque verè cognoscentem; quia enim veritas, est passio universalissimi entis, si nihil obsit, per aliquid universalissimum explicari debet. Et certè, pone per impossibile Deum esse, errare tamen in cognitione creaturæ, non errare autem intellectum aliquem creaturæ, circa noscendam illam creaturam, diceret tunc veritas illa relativa conformitatem, non ad intellectum Divinum, sed ad illum creatum. Idem similiter propone de creatura falso cognoscente, cum Deus verè cognoscat inferq; ex utroque quod conformitas quæ importatur à veritate objectiva, non sit ad intellectum Divinum quæ talem, nec creatum quæ talem. Licet in re, solus intellectus divinus, per essentia, verè cognoscat.

ASSERO III. *Veritatem objectivam absolute spectatam nihil aliud esse, quam radicem conformitatis relativæ seu ipsum esse sicuti esse debet.* Quod ipsum explicatur sic. Unumquodque quod est, habet esse, hoc ipso enim non esset, si non haberet esse; quia tamen hoc quod habet esse, potest habere, & esse, quod debet habere; & potest non habere esse, quod deberet habere, fit ut ad istas duas differentias, attendi debeat. Sic v. g. statua hominis hoc ipso quia est, esse habet, sed non habet esse debitum hominis, cum esse hominis sit corpus humanum & anima rationalis, illisque careat illa statua, ex quo fit ut illa statua, non sit verè homo. E contra statua hominis, est ne vera statua? ita planè; quia habet esse debitum statuæ humanæ, cum habeat representationem artificiosam corporis & statuæ humanæ, qualis est debita statuæ, hinc illa statua evadit verà statua, idque probant instantiæ in alia omni materia, ex quibus ulterius hæc ponitur *Major*.

Omne quod est, & habet esse, sicuti esse debet, est verum objective. Ratio. Tum quia de omni quod est verum, verificatur; habet esse, sicuti esse habere debet. Tum quia non habere se ita, sicut se res deberet habere, pertinet ad falsum v. g. habere colorem auri, sine perfectionibus auri, est esse falsum aurum, habere autem prædicata requisita ad falsificandum aurum, est esse verè falsum aurum. Ergo è conversio habere se ita sicut res debet habere, pertinet ad verum objective illudque constituit.

Quod autem hæc ratio sit prior conformitate ad intellectum verè cognoscentem. Ratio est. Tum quia esse, semper est prius quàm intelligi, ex alia parte pro ratione adferri potest, quare hoc vel illud, verè intelligatur: quia intelligitur sicuti est, ergo apparet priorem esse hanc rationem, præ ipsa conformitate ad intellectum,

verè cognoscentem. Tum quia extrinseca semper sunt posteriora, jam autem cognosci cognitione vera, est quid extrinsecum. Esse autem sicuti esse debet, est aliquid intrinsecum. Imò hæc explicatio posita, vitatur circulus quem committunt oppositi, quia veritatem formalem per conformitatem ad veritatem objectivam, & veritatem objectivam explicant per veritatem & conformitatem formalem, nos autem veritatem formalem explicamus per veritatem objectivam, & veritatem objectivam per esse, quale debet esse. Tum quia impossibili omni intellectu, qui cognoscat hominem, adhuc Petrus non erit brutum, sed verè homo: ergo apparet veritatem non rectè explicari per conformitatem ad intellectum, tanquam per rationem primò essentialiter constitutivam veri.

Ex his autem inferet. Verum nihil aliud esse nisi ipsum ens prout dicit esse, quale esse debet, involvendo, quasi rationem mensuræ, ut ita esse habitum, sit commensuratum, esse, quale debet haberi ab illo ente, consequenter ut ipsum ens, in quantum habet prædicata debita sub formalitate constituentium sit essentia, in quantum dicit excellentiam ortam ex exclusione radicali defectus, sit perfectio, & in quantum præcisè dicit esse, quale debet esse commensuratum quæ esse quod habet ad id quale debet habere, sit verum.

DIFFICULTAS III.

De Bonitate.

ASSERO I. *Bonitatem multipliciter accipi posse.* I. Aliud est bonum in se aliud bonum alteri. Bonum alteri, est conveniens & respiciens aliud à se, quod rursus si sit conveniens ad appetitum rationalem erit honestum. Si conveniat ad appetitum sensibilem erit iustum, quod si habeat convenientiam cum fine intentō licet latius sumptio erit bonum utile. Bonum autem in se est idem, quod perfectum in se. Rursus aliud est bonum absolute & in omni genere & hoc est solus Deus, & aliud bonum restrictè, & hoc est creatum.

ASSERO II. *Bonum alteri seu esse conveniens, non esse rationem primò constitutivam boni,* quod est passio entis. Ratio. Quia sicut ens est ratio absoluta, ita & passiones ejus; si nihil obsit, debent esse absolute, ut ita magis proportionentur inter se attributa, & id cui attribuitur, jam autem esse conveniens alteri, est ratio respectiva. Deinde si bonum debet explicari per convenientiam alteri; hæc convenientia vel esset possibilis vel actualis, non actualis, quia Deus ab æterno erat bonus, & tamen acta non conveniebat alteri, quia nullus erat alter præ Deo ab æterno; non etiam debet esse possibilis convenientia alteri, quia impossibili omni alio præter ipsum Deum; adhuc intelligitur Deus esse bonus. Bonum tamen respectivè acceptum, est ipsum ens prout est quantum ex illo appetibile, hæc enim est formaliter ratio respectiva nullaque ratio respectiva sub formalitate respectivæ potest dari prior, ex altera parte convenit omni, soli & semper.

ASSERO III. *Bonum absolute acceptum est ipsum ens prout est radix ex qua sunt appetibiles,* amabilitas, convenientiaque quantum ex illo alteri. Ratio. Quia hic conceptus procedit per prima, convenitque omni soli & semper, ut verumtamen fatear, ipsa illa radix non habet nomen aliquod proprium.

Quomodo autem formandus sit conceptus veritatis & bonitatis prout formalitates sunt, colligatur ex dictis de veritate, *Formali in Logica.*

DISPU.